

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKÓW
ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

A B C D E F G H I J K L M N O P R S T U V W X Y Z Nr

1. Obiekt

SPICHLERZ, OB. BUDYNEK GOSPODARCZY (4)

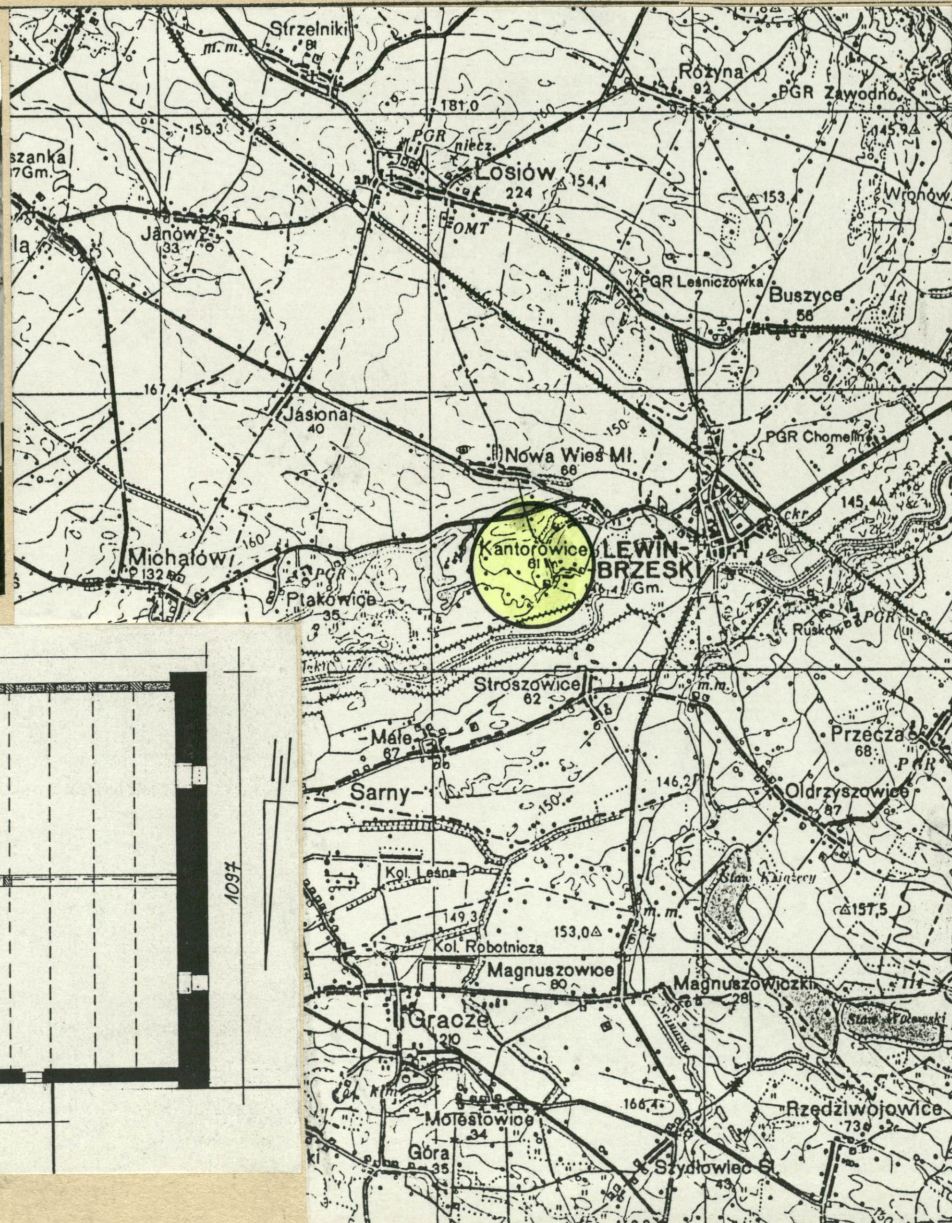
2. Czas powstania

XVIII w.

3. Miejscowość

KANTOROWICE

11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

4. Adres

Kantorowice

49-340

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo opolskie

gmina Lewin Brzeski

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Canterdsdorf
Kantersdorf

7. Przynależność administracyjna
1 VI 1975

województwo opolskie

powiat Brzeg

8. Właściciel i jego adres

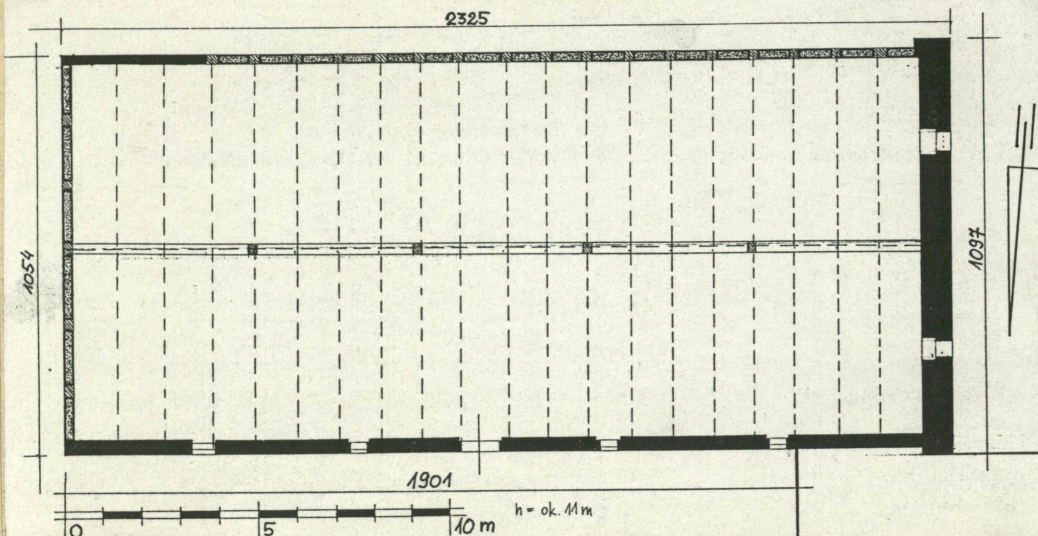
9. Użytkownik i jego adres

J.w.

10. Rejestr zabytków:

769/64 7.IV.1964

Nr data

Wg ustniej tradycji Żyd prawdopodobnie miał w tym budynku młyn, ale w jakim czasie → nie wiadomo? Przed drugą wojną światową był to spichlerz do przechowywania kukurydzy.

1. SYTUACJA.

Kantorowice, to wieś oddalona 2,5 km na zachód od Lewina Brzeskiego, około pół kilometra na północ od koryta rzeki Nysy Kłodzkiej. Z miejscowości tej droga w kierunku wschodnim prowadzi do Lewina Brzeskiego, a z zachodniego krańca wsi prowadzi ku północy do Nowej Wsi. Od południa wieś sąsiaduje z terenem zalewowym rzeki. Założenie zamkowe usytuowane jest we wschodniej części wsi, przylega do południowej krawędzi drogi prowadzącej do Lewina. Składa się z zespołu folwarcznego i części rezydencjonalnej, oddzielonych od siebie starym korytem Nysy Kłodzkiej /nowe koryto Nysy oddalone ok. 300 m na pd-wsch od zespołu folwarcznego. Spichlerz (4) stoi przy południowej krótszej krawędzi podwórza, przy zachodnim jego narożniku, a od strony zachodniej i południowej stoi niby na małym półwyspie oblany starym korytem Nysy.

2. MATERIAŁ.

ŚCIANY - szachulcowe; konstrukcji szkieletowej, drewnianej, wypełnionej pecą (głina z sieczką) na drewnianym ruszcie pionowym; niektóre pola ryglówki wypełnione murem ceglany → mur pruski. Zachodnia ściana szczytowa, przyziemie w północnej elewacji i wschodni fragment przyziemia w elewacji południowej - murowane z cegły ceramicznej czerwonej o wym.: 24 x 12 x 4 cm, na zaprawie wapiennej, w wątku krzyżowym → to są późniejsze przemurzenia.

Stropy - dawniej co najmniej dwa, obecnie brak - otwarta więźba dachowa. **Więźba dachowa** - z drewna ciosanego, łączona na zamki ciesielskie; konstrukcja stolcowa, oparta na dwurzędowej ramie stolcowej; co czwarty więzar jest pełny; jest 5 jednakowej rozpiętości przęsła; każdy słup więzara pełnego (z wyjątkiem skrajnych) usztywniony jest podłużnie - parą mieczy i poprzecznie z jętką - jednym mieczem. Więźba dachowa ustawiona jest na dawniej dwukondygnacyjnej konstrukcji nośnej stropów i ścian. Belki więzarowe były zarazem belkami stropowymi, opierały się na ścianach dłuższych i w środku na jednym równoległym do budynku podciągu. W II kondygnacji słupy ścian usztywnione jednym zastrzałem połączonym z rozporem i belką więzarową; a słupy podpierające podciąg usztywnione dwoma parami mieczy. W kondygnacji przyziemia - belki dawniej stropowe podparte są w środku jednym podciągamiem leżącym na jednym rzędzie słupów z jedną parą mieczy.

Pokrycie dachu - dachówka ceramiczna, czerwona karpiówka ułożona na gęstym łaceniu, czyli w tzw. "rybią łuskę".

Schody - obecnie brak. **Posadzki** - w środkowej części budynku fragment posadzki z cegły; we wschodniej części budynku - płyty betonowe; w zachodniej części budynku - polepa gliniana.

Otwory okienne - o wykroju prostokątów stojących, nowsze w zachodniej ścianie murowanej okratowane zwykłymi kratami stalowymi osadzonymi w węgarach. Dawne oryginalne otwory okienne zajmowały powierzchnię połowy płaszczyzn wyznaczonych przez słupy i rygle; każde było okratowane pionowym stalowym pasem z zadziórami. Obecnie część tych otworów od strony wnętrza uległa zamurowaniu z pozostawieniem okratowania.

<p>14. Kubatura</p> <p>2933 m³</p>	<p>15. Powierzchnia użytkowa 221,7 m²</p> <p>powierzchnia zabudowy: 255 m²</p>	<p>16. Przeznaczenie pierwotne przypuszczalnie młyn (?) przed wojną spichlerz na kukurydzę</p>	<p>17. Użytkowanie obecne budynek gospodarczy magazyn (siana, słomy, paszy, sprzętów, roślin okopowych).</p>
<p>18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja</p>	<p>19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)</p> <p>Drewno konstrukcyjne ścian w większości zachowane jest w względnie dobrym stanie, tylko biel drewna jest zniszczona przez owady; największe ubytki drewna i zniszczenia widoczne są w podwalinach i w dochodzącej do nich dolnej części słupów - duże i liczne dziury po spuszczeniach, duże wyluszczenia drewna przy zamkach ciesielskich. W wielu miejscach wyluszczona jest peca, brakuje także drewnianego rusztu. Od strony północnej część pół wypełniona murem z cegły. Przyziemie północnej ściany murowane z cegły - z ścian tych wymyta jest zaprawa wapienna. Brakuje wszystkich stropów i schodów. Z dawnych stropów zachowana jest konstrukcja nośna - słupy, miecze, podciąg, belki; brakuje deskowania; na fragmentach belek stropowych położone są luźno żerdzie (okrągłaki) i na takich prowizorycznych podestach przechowywane jest siano, słoma. Wypełnienie szkieletowych ścian z licznymi ubytkami. Pokrycie dachu kompletne, ale nie jest całkowicie szczelne (szczeliny).</p> <p>20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie</p> <p>Przeprowadzić remont kapitalny ścian: wymienić podwaliny i zniszczone elementy konstrukcji szkieletovej. Części murowane wyspoinować zaprawą wapienną lub przemurować. Przy remoncie dachu zachować sposób krycia dachówką karpiówką konieczne w rybią łuskę.</p>		

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

22. Bibliografia

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsca przechowywania, sygnatury)

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst **Łucja Gajda, 1994 r.**
imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki **Łucja Gajda, 1994 r.**
imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia Fotogr. **Łucja Gajda, 1994 r.**
imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowywania negatywów **MNR1PRS Szreniawa**

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

Wkładki nr: 1,2.

WKŁADKA DO KARTY EWIDENCYJNEJ ZABYTKÓW ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

ZAŁĄCZNIK NR

1. Miejscowość

KANTOROWICE

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

SPICHLERZ / 4 /

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

fotografie

2

3.
4

5.

6.

Wkładkę założył: Łucja Gajda, 1994 r.
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: MNRiPRS Szreniawa

OZGraf. Z.P. Ostróda zam. 699 nakł. 23.600

Wzór ODZ 1978 r.

9.

8.

7.

10.

11.

12.

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
KANTOROWICE	SPICHLERZ /4/	dokończenie opisu + spis fotografii + plan sytuacyjny

Otworki drzwiowe - o wykroju prostokątów stojących, wypełnione drzwiami jednoskrzydłowymi, drewnianymi deskowo-listwowymi.

3. RZUT.

Na planie prostokąta, o wym.: 10,97 x 23,25 m, wewnątrz z wstawioną konstrukcją nośną stropu tzn na czterech słupach z mieczami (jeden słup stoi na drewnianej podkładce) leży podciąg podpierający belki dawniej stropowe, w połowie ich długości. Wejście do budynku na osi północnej ściany murowanej w przyziemiu.

4. BRYŁA.

Od zewnątrz dwukondygnacyjna, nakryta stromym dachem dwuspadowym, obecnie wewnątrz jednoprzestrzenna, ale z pozostawioną konstrukcją nośną dawnych stropów - co najmniej dwóch; czyli pierwotnie był to budynek o trzech lub czterech kondygnacjach użytkowych (nie wiadomo, czy poddasze użytkowe było jedno- czy dwukondygnacyjne ?).

5. ELEWACJE.

Główna elewacja północna - w kondygnacji parteru murowana z cegły ceramicznej, z drzwiami wejściowymi na osi i czterema oknami (po 2 z każdej strony), a w drugiej kondygnacji konstrukcji szkieletowej o dwóch poziomach rygli, pomiędzy którymi 2 okna i drzwi na osi schodząca do podwaliny; w wysokiej połaci dachowej, na osi niski kaferak nakryty daszkiem pulpitem. Z drewnianej konstrukcji przyziemia zachowany jest oczepek, na nim końówki belek stropowych. Elewacja szczytowa **wschodnia** - szachulcowa, tylko przyziemie do $\frac{1}{3}$ wysokości jest podmurowane, symetryczna, w przyziemiu i na piętrze słupy wydzielają 6 przęseł; z tych, w dwóch skrajnych i dwóch środkowych, obu kondygnacjach są wysokie od podwaliny do oczepu długie ukośne zastrzały. Do kondygnacji piętra 2 bliźniacze otwory przy osi. W poddaszu 9 słupów, pomiędzy ryglami dolnej kondygnacji szczytu 2 otwory okienne, nad najwyższym rygłem skrzyżowane dwa zastrzały. Elewacja dłuższa **południowa** - szachulcowa, w dolnej części podmurowana. Zachodnia część budynku na podmurówce niskiej (9 przęseł), wschodnia część budynku (11 przęseł) podmurowana jest wyżej, z tego w trzech skrajnych wschodnich przęsłach podmurówka sięga do oczepu przyziemia. Otwory okienne rozmieszczone nierównomiernie, obecnie kilka wtórnych. Elewacja szczytowa **zachodnia** murowana z cegły, bez podziałów architektonicznych, jedynie z otworami okiennymi - w dwóch osiach do dwóch dolnych kondygnacji i do szczytu, w jednej osi w dwóch poziomach, z tym, że górne znacznie mniejsze. W elewacji tej ponadto widoczne stalowe przewłoczko kotwienia stropu wygięte na kształt litery "S" i "X".

6. WNETRZE.

Obecnie jednoprzestrzenne z pozostawioną konstrukcją nośną stropów i dachu.

7. WYPOSAŻENIE.

Brak.

8. INSTALACJE. Brak.

Wkładkę założył: Lucja Gajda, 1994 r.
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: MNRiPRS Szreniawa

SPIS FOTOGRAFII:

1. Widok ogólny spichlerza w zabudowie południowej krawędzi podwórza.
2. Północno-wschodni narożnik bryły → widok od pn.
3. Główna elewacja spichlerza → północna.
4. Widok ogólny spichlerza od strony południowej - przysłonięty przez zadrzewienie łęgowe wzdłuż starego koryta Nysy.
5. Środkowy fragment wschodniej elewacji szczytowej.
6. Fragment elewacji południowej - dłuższej.
7. Wschodnią ścianą szczytowa → widok od strony południowo-wschodniej.
8. Widok ogólny bryły spichlerza od strony południowo-zachodniej.
9. Zachodnia elewacja szczytowa - o konstrukcji wymienionej z szkieletowej na murowaną.
10. Fragment południowej ściany dłuższej → zniszczenie podwaliny spowodowane przez owady.
11. Fragment południowej ściany dłuższej → ubytki drewna w podwalinie przy czopach słupów.
12. Dawne okratowanie otworu okiennego → pas z zadziornami pozostawiony na zewnątrz, otwór zamurowany.

